

2. Оцінка екологічної шкоди та пріоритети відновлення довкілля на сході України: монографія. К.: ВАІТЕ, 2017. 88 с.

Мельник Г.І.

*студентка факультету екології і права
Житомирського національного
агроекологічного університету, м. Житомир
Науковий керівник: Ляшенко Р. Д., к.ю.н., доцент*

ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Соціально-правова держава - закономірний етап еволюційного розвитку державних форм суспільного устрою. Можна сміливо говорити, що соціально-правові держави на сучасному етапі історичного розвитку людства є найвищим досягненням цивілізації та втіленням в життя гуманістичних загальнолюдських цінностей, принципів свободи й законності, метою забезпечення благополуччя та процвітання суспільства.

Характерною рисою соціально-правової держави є визнання, дотримання та захист життєво важливих для кожної людини соціальних прав. Зв'язок соціальної держави з правовою природою є важливою передумовою законодавчого закріплення соціальних функцій[1, с. 123].

В даний час соціальна держава існує в трьох основних проявах: науковому – як ідея та її концептуальний розвиток; нормативному – як конституційний принцип; емпіричному – як реальна практика діяльності державних інститутів щодо вирішення соціальних проблем суспільства.

Наразі умовами існування соціально-правової держави є: демократична організація державної влади; високий моральний рівень громадян і перш за все – посадових осіб; значний економічний потенціал, що дозволяє здійснювати заходи для перерозподілу доходів, істотно не обмежуючи стан власників; соціально орієнтована структура економіки, що проявляється в існуванні різних форм власності зі значною часткою держави в окремих сферах господарства[2, с. 49]; існування громадянського суспільства та розвиток його інститутів; виражена соціальна спрямованість політики держави, що проявляється в розробці різноманітних соціальних програм і пріоритетності їх реалізації;

встановлення загального блага; утвердження в суспільстві соціальної справедливості; забезпечення кожному громадянину гідних умов існування, соціальної захищеності та рівних стартових можливостей для самореалізації.

Для втілення цих умов має існувати розвинене соціальне законодавство, що містить норми, які є реально діючими, а не декларативними, та базуються на взаємній соціальній відповідальності суб'єктів владних повноважень, фізичних та юридичних осіб. Важливим фактором є активна соціальна політика, спрямована на підтримку стабільності та високої ефективності системи соціального захисту населення і духовно-моральних засад суспільства. Цього неможливо досягнути без піклування держави за збереження й поліпшення навколишнього середовища, зміцнення екологічної безпеки. Крім того, потрібно виховувати суспільну нетерпимість до проявів бюрократизму, корупції, беззаконня, тіньових економічних і соціально-політичних відносин та інших негативних проявів.

Позитивним кроком для подальшої розбудови соціально-правової держави в Україні стала ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС(2014 р.) [1]. Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Адаптація вітчизняного законодавства до європейського та імплементація європейських принципів, дозволяє вийти на якісно новий рівень функціонування соціально-правової держави.

Для ефективності та результативності даного процесу, вбачаємо за необхідне виділення таких напрямів: активізація антикорупційної політики, безпека навколишнього середовища, соціальний захист населення. Щодо останнього, важливим аспектом є імплементація європейського досвіду шляхом прийняття Соціального кодексу. На нашу думку, Соціальний кодекс має відповідати положенням Кодексу соціального забезпечення, підписаного державами - членами Ради Європи в Страсбурзі [2], який визначає: порядок надання медичної допомоги;

допомоги з хвороби, безробіття, старості; в разі виробничої травми; сім'ям з дітьми, у зв'язку з вагітністю та пологами, з інвалідності, у разі смерті годувальника та на поховання.

Таким чином, сильною стороною соціально-правової держави є визнання, дотримання і захист життєво важливих для кожної людини соціальних прав. Проте, державу можна назвати соціальною, за умови, що розроблено та нормативно закріплено механізми реалізації соціальних прав особи, функціонує розвинене громадянське суспільство, здатне контролювати публічну владу. Початкові кроки в даному напрямі було здійснено в результаті євроінтеграції України та прагнення до адаптації законодавства ЄС. Але у перспективі важливим засобом становлення та закріплення умов соціально-правової держави може стати прийняття Соціального кодексу, який би містив не декларативні норми, а реальні гарантії високого рівня соціального захисту населення.

Список використаних джерел

1. Головащенко О. С. Вплив глобалізації на розвиток соціальної правової держави. Форум права. 2013. № 3. С. 123–127.
2. Корнієвський О. А. Шляхи формування соціально правової держави. Політологічні студії. 2016. Вип. 5. С. 48-57.
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. №1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/984_011 (дата звернення 05.04.2019).
4. Протокол до Європейського кодексу соціального забезпечення (ETS № 48 А). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_330 (дата звернення 05.04.2019).